

Dziennik Poznański
chodzi codziennie, z wy-
jątkiem niedziel i dni
świętych.
Przedpłata kwartalna
w miejscu 2 tal.
z Dodat. rolniczym
8 tal.
za Poczta krajowych
2 tal. 18 sgr. 9 fen.
z Dodat. rolniczym
3 tal. 18 sgr. 9 fen.

Z powodu uroczystego święta Dziennik jutro nie wyjdzie.

Poznań, 14 sierpnia. Bratobójcza wojna pomiędzy północnymi a południowymi stanami Unii północnoamerykańskiej, nieobliczone chłonąc ofiary, przy rozdrażnieniu wzajemnym, daleka od rozstrzygnięcia na tę lub ową stronę. Oto położenie wzajemne stron obojga, przed trzema tygodniami.

W armii północnej, w tak nazwaną „wielką armię nad Pomakiem“ pod wodzą Mac Clellana, żołnierze giną codziennie setkami, nie od kul nieprzyjacielskich, ale z wyziewów zjadliwych, które z siebie wydają bagna wirgińskie, wśród których armia się rozłożyła. Dnia 5 kwietnia Mac Clellan pod Jorktown dowodził armią 120 tysięczną; od tego czasu ścigał posiłki z Monroe i Baltimoru w liczbie 38 tysięcy, tak że w ogóle 158 tysięcy stanęło pod jego rozkazami. Otóż kiedy dnia 26 czerwca rozpoczęły się bitwy pod Richmond, miał ich tylko 60 tysięcy, a dziś stoi ich tylko jeszcze 60 tysięcy nad rzeką James, w miejscu najmniej zdrowym i odosobnionym, i zapewne przyjdzie się cofnąć Mac Clellanowi. Skonfederowani spokojnie zachowują, niewydając swych planów i ruchów, tyle tylko pewna, że w energii nie ustają i sposobią się do walki, niewieść jednak, w którą stronę uderzą. Zdaje się, że uderzą na generała unii Pope, który stoi na północnym zachodzie Wirginii. Gorzej dla Unii dzieje się na zachodzie. Dawna armia Halleka stoi pod Koryntem, oczekując natarcia, a tymczasem skonfederowani za jej tyłami uwijają się nie już w postaci giewlasów, ale w oddziałach porządkowych od 2 do 4 tysięcy, wywieszonych, karnych i uzbrojonych w rusznice gwintowane, po większej części konnych, którzy jednak i pieszo dają się użyć. Oddziały te ciągną przez stany Tennessee i Kentucky, zabierając lub niszcząc majątek unii. Dnia 13 lipca zajęli Murfreesboro, 50 mil angielskich na północ od Koryntu, przy czym obrabali dwa pułki Unii i baterię. W Nashville wojsko Unii obrabia się co chwila napadu, ponieważ południowcy tylko pięć mil są odlegli. Nawet Louisville, nad rzeką Ohio, zagrożone, ponieważ oddział skonfederowanych zajął Cynthiana na północnym zachodzie Kentucky, po żwawej rozprawie, nie zaś oddziały wtargnęły już za rzekę Ohio do stanu północnego Indiana, zajęły miasto Newburg, a celni ich strzelcy pałają nad rzeką. W stanach północnych, nie niewolniczych, Indiana i Jowa, objawiają się sympatyje dla południowców, a giewlasom ich pomagają w każdy sposób. Taka więc rzeczywistość, a północ głosiła, że zdobyła zachodnią stronę Południa. Armia Halleka, o której powiadano, że zajęła latowe leże, ponurła się dwieście mil angielskich na południe od tych punktów, na których południowcy grasują, i jeżeli nie chce być odjętą, przyjdzie jej znowu wrócić na północ. Generał Unii Curtis, który z stanu Missouri posunął się do Arkansas, na prawym brzegu rzeki Mississippi, zupełnie odcięty.

Flota Unii na rzece Mississippi znajduje się pod Vicksburg, strzymana przez baterie południowców; chciano przekopać nowy kanał aby jej drogę otworzyć, ale się przedsięwzięcie nie udało. Tymczasem dnia 15 lipca zjawił się południowy parowiec taranowy „Arkansas“ z działami 68 funtowymi, wjechał pomiędzy 18 statków wojennych północnych, jeden statek, piły wodę, wpędził na brzeg, łódź kanonierską spalił, inną wywalił w powietrze, inne mocno uszkodził, i spoczął na kotwicy pod ogniem baterji. Jedna tylko kula przebiła się przez jego pancierz. Statki wojenne Unii na rzece Mississippi w przykrym położeniu, bo „Rodzic Wód“ tak opadł, że wzode niepodobna płynąć, a większe statki już nawet wzwode płynąć nie mogą. Na domiar tymczasem południowcy pod Grand Gulf, poniżej Vicksburg, potężne sypią baterie, przez których ogień statkom przyjdzie przechodzić, jeżeli zechcą powracać. Flota zatem północna na Mississippi wpadła w samolówkę, z której tylko nagły wzrost wód, o tej porze niezwykły, wybawić ją może.

Generał Hallek mianowany głównodowodzącym całej armii północnej, przybył do Waszyngtonu; sekretarz stanu Seward ma zamiar wystąpić z gabinetu, ponieważ się nie zgadza na politykę prezydenta, która z dnia na dzień staje się radykalniejszą. Mieszkańcy Nowego Jorku domagają się ogłoszenia zupełnej i niezwłocznej emancypacji niewolników. Zaciekleść rozdrażnienie doszły tak daleko, że wywołanie powstania muzynów wydaje im się rzeczą godziwą: ale jakkolwiek straszne ceny mogłyby stąd nastąpić, dekrety Unii za sobą ich nie pociągają, bo murzyni przez nie wyzwoleni, ani się o nich nie dowiedzą. Dekrety te nie więcej wywrą skutku, jak gdyby angielski parlament uchwalił, że niewola zniesiona w stanach skonfederowanych. Tymczasem kongres mimo protestacji stanów pomicznych na ostatniem swem posiedzeniu przed odroczeniem, dnia 17 lipca, uchwalił, że prezydentowi wolno wynagrodzić każdemu stanowi, który przeprowadzi emancypacją, wartość niewolników, w papierach 6 procentowych, które jednak nieważne się staną, skoroby stan znowu zaprowadził niewolę.

Północne szeregij przerezione bardzo trudno zapelniać rekrutami; pierwszy zapal już ostygł, a dzisiaj każdy drugich zachęca do wstąpienia, ale nikt sam nie spieszy pod chorągwie. Rząd łaci rekrutom na rękę po 38 dollarów, w pułkach nowojorskich nawet po 88 dollarów, ale chyba nowicyznie świeżo przybyli Europy tym sposobem złowić się dają. Jest więc mowa, by Irlandy lub w Niemczech werbować materyał, który trawia gorączką i nędza, niż miecz nieprzyjacielski.

N. Pan raczył nadać radcy handlowemu Septime Avigdonowi w Nicei król. order korony trzeciej klasy; a mianować

profesora dra H. Fittinga z Bazylei etatowym profesorem w wydziale prawniczym i dra Juliusza Kühna etatowym profesorem rolnictwa w wydziale filozoficznym wszechnicy Halskiej.

Berlin, 14 sierpnia. W jaki sposób izba poselska kwestyą wojskową rozstrzygnie nie ulega po ostatniem głosowaniu w komisji budżetowej téjże izby już prawie żadnej wątpliwości. Większością 28 głosów przeciwko 4 postanowiła komisja budżetowa skreślić w etacie wojskowym większą część kosztów nowej reorganizacji. W mniejszości pozostali przy głosowaniu posłowie: tajny radca Borch, generał Stavenhagen, profesor Schubert i radca sądu miejskiego Twesten. Tutejsza B. u. Hndls Ztg. donosząc o wypadku głosowania nad powyższym przedmiotem dodaje: „Pogłoska, jakoby rząd, chcąc na obrady plenarne przygotować kompromis i w tym celu wygotować nowe projekty, korzystać zamierzał z służącego mu wedle konstytucji prawa odroczenia sejmku na 30 dni, nabrała od tego czasu więcej wiary. Na tém miejscu wspomniemy także, że koła wojskowe nagłe odroczenie wyjazdu N. Pana do Ostendy i postanowione w to miejsce zupełnie niespodziewane przeglądy wojsk w Frankfurcie n/O., Szczecinie, Starogardzie itd. w bardzo bliską styczność wprowadzają z starciem pomiędzy rządem a izbą poselską w kwestji wojskowej.“

— Na dzisiejszem posiedzeniu izby poselskiej obradowano nad etatem ministerstwa sprawiedliwości i przyjęto wszystkie pozycje prawie bez zmiany wedle wniosków komisji budżetowej.

— Rządy bawarski i wirtenberski nadesłały noty dyplomatyczne, w których odmawiają przystąpienia do traktatu handlowego zawartego pomiędzy Francją a związkiem celnym, w którego imieniu rząd pruski występował. Tak więc traktat ten przed 1 stycznia 1866 r., w którym to dniu zobowiązano się państw wchodzących w zwiasek celny się kończą, nie może wniknąć w życie. Pomenione dwa rządy popierają projekt rządu austriackiego, który również żąda zawarcia traktatu handlowego z Francją, lecz pod auspicjami Austrii.

— Król zdecydował się podobno wyjechać w przyszłą niedzielę do Ostendy obracając podróż swą na Karlsruhe, gdzie odwiedzić zamysła dostojną swą córkę, małżonkę w księcia badeńskiego, która przed kilku dniami powiła szczęśliwie córkę. W książę z powodu tak miłego wypadku rodzinnego ogłosił ogólną amnestyę dla przestępców politycznych. Były pruski minister stanu, p. Auerswald, przybył do Berlina i stanął w zamku Bellevue. Dyplomata ten konferował już z królem, i jak wieść niesie towarzyszyć będzie monarsze do Ostendy, jeżeli podróż ta przyjdzie w rzeczy samej do skutku.

KROLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 11 sierpnia. Dz. P. owsz. tych dni ogłosił na czele części urzędowej:

„J.C. wys. w. ks. namiestnik w Królestwie, pragnąc w dniu uroczystym chrztu św. nowonarodzonego syna swego, w. ks. Wacława, zostawić pamiątkę troskliwości swojej o dobro uczącej się młodzieży raczył przeznaczyć na użytek wydziału wychowania, tak zwany prymasowski pałac w Warszawie. Dobroczytna ta względność J.C. wys., dozwoli urządzić w tym pałacu nie tylko gimnazjum, które dotąd niedogodnie pod wielu względami w gmachu biblioteki głównej było pomieszczone, ale nawet przenieść do niego jedną ze szkół powiatowych, obok innej szkoły zanadto bliskiej, mniej właściwie pomieszczonej.“

Dodać tu winniśmy, iż pałac prymasowski nie był własnością prywatną w. księcia, lecz rządową i mieściły się w nim zawsze władze rządowe, te lub inne. Nadto Dz. P. owsz. ogłasza, iż w. książę z okoliczności obchodu chrztu syna swojego przesłał na ręce naczelnika rządu cywilnego sumę 3000 rs. dla ubogich miasta Warszawy, której rozdaniem zajmie się władza miejska. Dalej tenże Dz. donosi, iż w. ks. Konstanty i w. ks. Aleksander raczyli odwiedzić naczelnika rządu cywilnego w mieszkaniu jego w pałacu brylowskim z okoliczności usiłowanego zamachu na jego życie.“

— Koniec artykułu zamieszczonego w Dz. P. owsz. pod napisem Reforma szkół brzmi:

Plan ogólny wykładu nauk w gimnazyjach i szkołach powiatowych.

Klasa I dla wszystkich zakładów jednakowa.

Lekcyi rannych dwugodzinnych:

na język polski 3

„ „ łaciński 3

„ matematykę 2

„ rysunki i kaligrafię 4

Razem 12

Lekcyi poobiednich jednogodzinnych:

na religię 3

„ język rosyjski 2

„ geografję 3

Razem 8

Klasa II we wszystkich zakładach jednakowa.

Lekcyi rannych dwugodzinnych:

na język polski 2

„ „ łaciński 3

„ matematykę 2

„ rysunki i kaligrafię 3

„ nauki przyrodzone 2

Razem 12

Lekcyi poobiednich jednogodzinnych:

na religię 2

„ język rosyjski 2

„ historję powz. i ros. 2

„ geografję 2

Razem 8

Klasa III we wszystkich zakładach jednakowa.

Lekcyi rannych dwugodzinnych:

na język polski 2

„ „ łaciński 3

„ matematykę 3

„ nauki przyrodzone 2

„ rysunki i kaligrafię 2

Razem 12

Lekcyi poobiednich jednogodzinnych:

na religię 2

„ język rosyjski 2

„ histor. powz. i ros. 2

„ geografję 2

Razem 8

Klasa IV we wszystkich zakładach jednakowa.

Lekcyi rannych dwugodzinnych:

na język polski 2

„ „ łaciński z grec. 3

„ historję polską 1

„ matematykę 4

„ nauki przyrodzone 2

Razem 12

Lekcyi poobiednich jednogodzinnych:

na religię 2

„ język rosyjski 2

„ geografję 1

„ histor. powz. i ros. 2

„ rysunki i kaligrafię 1

Razem 8

Klasa V w gimnazyjach.

Lekcyi rannych dwugodzinnych:

na język polski 2

„ „ łaciński 3

„ historję polską 1

„ matematykę 3

„ nauki przyrodzone 3

Razem 12

Lekcyi poobiednich jednogodzinnych:

na religię 2

„ język grecki 3

„ „ rosyjski 2

„ histor. powz. i ros. 4

„ rysunki 1

Razem 12

Klasa V (dodatkowa) w szkołach powiatowych ogólnych.

Lekcyi rannych dwugodzinnych:

na język polski 1

„ historję polską 1

„ matematykę 2

„ nauki przyrodzone 5

„ religję 1

„ rysunki i kaligrafię 2

Razem 12

Lekcyi poobiednich jednogodzinnych:

na język polski 2

„ rosyjski 2

„ hist. powz. i ros. 3

„ geografję 1

Razem 8

Klasa V (dodatkowa) w szkołach powiatowych pedagogicznych.

Lekcyi rannych dwugodzinnych:

na język polski 1

„ pedagogikę 1

„ religję 2

„ matematykę 1

„ nauki przyrodzone 5

„ rysunki i kaligrafię 2

Razem 12

Lekcyi poobiednich jednogodzinnych:

na język polski 2

„ „ rosyjski 2

„ histor. powz. i ros. 1

„ geografję 1

„ śpiew kościelny 2

Razem 8

Klasa V (dodatkowa) w szkołach powiatowych specjalnych.

Lekcyi rannych dwugodzinnych:

na matematykę 3

„ nauki przyrodzone 2

„ „ techniczne 4

„ rysunki i kaligrafię 3

Razem 12

Lekcyi poobiednich jednogodzinnych:

na religię 2

„ język polski 2

„ nauki przyrodzone	4
Razem	8
Klasa VI w gimnazyach.	
Lekcyi rannych dwugodzinnych:	
na język polski	2
„ „ łaciński	3
„ „ grecki	2
„ matematykę	2
„ nauki przyrodzone	3
Razem	12
Lekcyi poobiednich jednogodzinnych:	
na religią	2
„ język rosyjski	2
„ hist. powsz. i ros.	4
„ historią polską	1
„ matematykę	1
„ nauki przyrodzone	2
Razem	12
Klasa VII w gimnazyach.	
Lekcyi rannych dwugodzinnych:	
na język polski	2
„ „ łaciński	3
„ „ grecki	2
„ matematykę	2
„ nauki przyrodzone	3
Razem	12
Lekcyi poobiednich jednogodzinnych:	
na język polski	1
„ religią	2
„ język rosyjski	2
„ historią pow. i ros.	4
„ polską	1
„ logikę	2
Razem	12

— Czytamy w Dzienniku Powszechnym:

Wykonanie prawa o oczynszowaniu z urzędu. Prawo o oczynszowaniu z urzędu najwyżej pod dniem 24 maja (5 czerwca) 1862 r. zatwierdzone, zamieszczone już w tomie 60 Dziennika praw z terminem promulgaty urzędowej na dzień 28 lipca (9 sierpnia) r. b., z rozporządzenia komisji rządowej spraw wewnętrznych w oddzielnych drukach rozesłane będzie w odpowiedniej liczbie egzemplarzy do wszystkich gmin, w których osadnikom trzy morgi gruntu lub więcej posiadającym, bez względu czy odrabiają robociznę w naturze, lub płacą okup prawny, wóci gmin prawo to ogłoszą, a zarazem odczytają następujące objaśnienie, z woli J.C. Wysokości w. księcia namiestnika w Królestwie, przez komisję rządową sprawiedliwości ułożone, a na posiedzeniu rady administracyjnej z dnia 10 (22) lipca r. b. przyjęte:

„Z woli i upoważnienia rządu oznajmiam wam włościanie, że Naj. cesarz i król najmiłościwiej nam panujący w dobrotliwej łaskawości swojej, wydać raczył prawo, urządzające stanowczo i raz na zawsze wzajemne stosunki między wami a właścicielami dóbr.

Dobroczyne prawo to, za które winniście mieć wiekuistą wdzięczność dla łaskawego monarchy, zapewnia wam i następcom waszym dogodnie dla was warunki posiadania osad, do jakich prawo już nabyliście lub nabędziecie w przyszłości z mocy umów dobrowolnych z właścicielami, lub jakie wam w braku takich umów w zamian za posiadane grunta wyznaczone będą z urzędu, przez władze do tego ustanowione.

Dwa egzemplarze druku tego prawa, z polecenia J.C. Wysokości w. księcia Konstantego namiestnika w Królestwie, składam obecnie w ręce sołtysów każdej wsi. Nadto, po jednym egzemplarzu złożycie jestem obowiązany u proboszcza parafii i w kancelaryi wójta gminy, a to w celu, abyście mieli wszelką łatwość obznajmienia się z jego przepisami.

J.C. Wysokość pragnąc, aby dobroczynne N. Pana zamiary przez was należycie zrozumiane zostały, łaskawie rozkazał raczył, iżby wam nowe to prawo w krótkości objaśnił.

Ukazem najwyszczym z dnia 26 maja (7 czerwca) 1846 r., zapewniono wszystkim rolnikom więcej niż 3 morgi gruntu wówczas posiadającym, że jeżeli powinności do gruntu przywiązane, regularnie odbywać będą, nikt samowolnie z osad ich rugować, ani ich uposażeń uszczuplać nie może.

Najmiłościwiej panujący nam N. cesarz i król wydać raczył ogłoszone wam w r. z. prawo z d. 4 (16) maja, z mocy którego, rolnikom odrabiającym dotąd pańszczyznę, wolno było oswobodzić się od niej, przez składanie właścicielom dóbr w rachach kwartalnych okupu prawnego, temże prawem w ilości dla różnych okolic oznaczonej, jako tymczasowa opłata, zanimby stanowczo oczynszowanie nie nastąpiło.

N. Pan w nieograniczonej swej łasce i ojcowiskiej dla was opiece, spełniając poprzednio zapowiedziane obietnice, w nowym prawie wskazuje już ostatecznie, jaką drogą i na jakich warunkach możecie przejść wszyscy na czynszowników, a gdy już oczynszowani zostaniecie, na jakich warunkach będziecie mogli zostać właścicielami.

Rozpatrzywszy się w przepisach tego prawa, znajdziecie, że ono zmierza do utrwalenia waszego bytu i przyszłości, gdyż wam ułatwia nabycie posiadania wieczystego osady, a zarazem osłania od krzywdy, w każdym razie, czy zawrzecie dobrowolnie z właścicielem umowy, czy zażądacie oczynszowania z urzędu lub nawet gdy sam właściciel oczynszowanie wywoła.

Prawo to nie powiększa uposażeń waszych w gruntach, ale i tych, jakie posiadacie, jeżeli czynsz z tych samych osad będzie ustanawiany, uszczuplać nie dozwala.

Jeżeli zaś, czy to przez was samych, czy przez właściciela majątku, zażądana zostanie separacja gruntów, wtedy będą wam wymierzone i oddane grunta, łąki i pastwiska równe co do wartości tym, jakieście dotąd posiadali.

Pustki po roku 1846 powstałe, jeżeli po oczynszowaniu z urzędu, właściciel ich nie osiedli, mogą być przez was zebrane.

Powiększenie gruntów, łąk lub pastwisk, jakie dziś posiadacie, inaczej nastąpić nie może, jak tylko za zgodą właściciela majątku.

Zostawiona wam jest wszelka swoboda co do zawierania z dziedzicami układów, które zaraz od chwili zawarcia urzędownie lub prywatnie, są obowiązujące dla stron obu.

Wolno wam także, jeżeli to za dogodne uznacie, a właściciel się na to zgodzi, umawiać się o dzierżawę gruntów, nie krótszą jednak, jak na lat 20. Za zgodą z właścicielem możecie także pozostać przy okupie prawnym, jaki teraz uiszczacie.

Sądy, którym prawo nadało władzę zasądzenia i egzekwowania należytości, jakie od was właścicielowi majątku przypadają, obowiązane są w razie, gdyby właściciel dóbr nie dotrzymywał umowy z wami zawartej, zmusić go wyrokami do spełnienia jej w całości, a nadto zasądzać wam szkody, jakiebyście ponieśli przez zerwanie tej umowy.

Od chwili ogłoszenia tego prawa, każdemu z was, któryby z właścicielem majątku pod względem czynszu wieczystego porozumieć się jeszcze nie zdołał, wolno wnieść do naczelnika powiatu żądanie, aby delegacja czynszowa zesłała na grunt komisję dla ustanowienia czynszu z urzędu.

Takież same prawo żądania pomocy z urzędu służy wam także, gdy większość osadników jednej wsi zażąda separacji i zamiany gruntów, a właściciel na to zgodzić się nie zechce.

Nawzajem właścicielowi majątku wolno jest w każdym razie żądać, aby władze z urzędu ustanowiły czynsze wieczyste, nakazały separacją lub zniosły dogodności i służebności, jeżeli dokonanie wszystkich lub niektórych z tych czynności przez umowę dobrowolną z wami załatwić się nie da.

Komisja czynszowa mająca dopełniać czynności z urzędu na gruncie, oraz delegacja czynszowa powiatowa, która ostatecznie co do tych czynności decydować będzie, obowiązane są ściśle stosować się do przepisów nowego prawa, zapewniających wam troskliwy i bezstronny wymiar sprawiedliwości.

Członkowie tych władz, oprócz, że wybrani będą z osób zasługujących zaufaniem, zarówno rządu jak wasze, przed przystąpieniem do czynności, obowiązani są złożyć uroczystą przysięgę, iż na ich postępowanie i decyzje nie zdoła wpłynąć ani przyjaźń, ani nieprzyjaźń, ani żadne osobiste widoki.

Nadto w każdej z tych władz nader czynny i ważny udział mieć będzie urzędnik, wyznaczony przez komisję rządową spraw wewnętrznych, który szczególniej dobra i bezpieczeństwa waszego pilnować ma obowiązek.

Wreszcie dla oznaczenia dobroci i klasy gruntów łąk i pastwisk, oraz do rozdzielenia wspólności i do zniesienia służebności, służy wam prawo wybrać biegłego z pomiędzy okolicznych mieszkańców. Drugi tak biegły, wybrany będzie przez właściciela majątku a obadwa także przysięgą do udzielania sumiennej opinii zostaną zobowiązani.

Dla władz tak ustanowionych, należy się od was poszanowanie i ufność, a dla ich decyzji i wyroków zupełne posłuszeństwo.

Nawzajem, władze te, które wasze zażalenia, uwagi lub obronę przeciw żądaniom właściciela, obowiązane będą przyjmować do protokołu, pilnie sprawdzać, rozważać każdy szczegół decydować.

Waszym więc interesem jest, abyście byli obecni i należeli do czynności jakie na gruncie dopełniane być mogą.

Nieobecność wasza, lub odmówienie podpisów, czynności z urzędu nie wstrzyma, ani jej wagi nie osłabi, w razie zaś zapadnięcia ostatecznej decyzji, zagrozi wam drogę do podawania objaśnień lub zażaleń, które na wzgląd zasługiwać by mogły.

Po ogłoszeniu wam na gruncie decyzji komisji czynszowej, gdybyście uważali, że ta jest za uciążliwą, czy to pod względem wysokości czynszu, czy z powodu nakazanej zamiany gruntów lub innych okoliczności, winniście podać wszelkie zarzuty do protokołu i żądać aby je delegacja czynszowa w powiecie rozpoznała.

Wszakże gdyby i ta władza naruszyła służące wam prawa, lub dopuściła się uchybień pod względem zachowania przepisów, jakie dla waszego dobra prawo to zachować nakazało, będziecie mogli podać skargę do rady stanu Królestwa w Warszawie, którą ta wysoka władza, złożona z osób przez Najjaś. cesarza i króla mianowanych, po rozpoznaniu przytoczonych przez was powodów, jeżeli znajdzie je zasadnymi, decyzyją zaskarżoną czy to w całości czy w części uchyli i nowe sprowadzenie i zdecydowanie kwestyi przez delegację w nowym składzie osób nakaze.

W jakich wypadkach, i z powodów jakich uchybień służy wam prawo odwołania się do rady stanu, wskazuje szczegółowo przepis art. 79 wręczonego wam teraz prawa.

Każdemu z was, który nabędzie prawa do posiadania wieczysto-czynszowej osady, czy to w skutek dobrowolnej z właścicielem umowy, czy to w skutek ustanowionego czynszu z urzędu, prawo najmiłościwiej teraz nadane, zapewnia możność okupienia tej osady na własność, jeżeli potrzebny na to fundusz ma w ręku, lub gdy takowy przez pracę, rządność i oszczędność uzbiera.

Nie słuchajcie rad i namów ludzi przewrotnych, którzy (jak to rządowi wiadomo) częstokroć podburzają was i manią kłamliwymi widokami w jednym celu wydurzenia pieniędzy; narażają was na stratę drogiego czasu; waśnią z właścicielami; stawiają w nieposłuszeństwie woli i rozkazom rządu, a z tą zamiast los wasz poprawić, przyprowadzają o zgubę i często na was surowe kary ściągają.

Prawdziwym i niezawodnym opiekunem waszym jest Najmił. nasz cesarz i król i najw. jego wola, w teraz wydanym prawie wyrażona. W niej to spoczywa dla was zupełna rekojmia, że układy jakie z właścicielami zawrzecie nie wyjdą wam na złe, i dotrzymane być muszą, a gdy nie zdołacie porzumieć się z dziedzicami dóbr, to władze, prawem tém wskazane, najrzetelniejszą sprawiedliwość wam wymierzą.

N.Pan i najwyższy dobroczyńca wasz, mieć chce, abyście jemu wierni poddani spokojnie je zachowali, prawa wam nadane i władze wykonywać się mające szanowali.

Wola jest jego także, abyście do czasu dopóki, bądź w skutek umów dobrowolnych, bądź z urzędu nie zostaniecie oczynszowani, spełniali wszystkie dotychczasowe powinności, odbywając je w naturze, albo płacąc okup prawny, jeżeli na takowy raz już zgodziliście się.

Komisja rządowa spraw wewnętrznych przesyłając powyż-

sze objaśnienie gubernatorom cywilnym polecił, iżby jednocześnie z jego odczytaniem wóci gmin uprzedzili tak właścicieli ziemskich jak i osadników, których nowe prawo dotyczy, że z żądaniem o pomoc z urzędu zgłaszać się mogą do naczelników powiatowych wtedy, gdy w powiecie właściwym delegacja czynszowa ustanowiona zostanie, o rozpoczęciu działań której, stanowią interesowane oddzielnie zawiadomienie otrzymają.

AUSTRYA.

Praga, 6 sierpnia. Piszą stąd do Dz. Powsz.: Dziś było do naszej starej Pragi pociągiem wiedeńskim koleją, nastu waszych ziomek, po części z Krakowa, po części z Głuchy i Warszawy. Kilku członków redakcyi Narodnych Listów, między innymi redaktor p. Gregr, witali miłych nam serdecznie. Po południu odbyła się w hotelu pod Błękitną Gwiazdą wspólna uczta na cześć przybyłych Polaków, między którymi jest także kilka pań, bardzo godnie reprezentujących pięką waszą wielką ojczyznę. Dodać winniemy, w ogóle między tegorocznymi gośćmi, przybywającymi do tego miasta w odwiedziny, najwięcej jest Polaków. Na każdym miejscu, gdzie tylko coś uwagi godniejszego, coś osobliwego jest do widzenia, zobaczyć można panów i panie, w których po narodowej żalobie nie trudno poznać Polaków.

Wybaczcie, że z tego tak miłego dla nas Czechów przedmiotu, na inny, wcale nie pocieszający ale pocieszny przedmiot przejdę. Oto pojawiło się u nas olbrzymie monstrum, jakiego jeszcze nie było pewnie. Dziś wyszedł pierwszy numer pisma redagowanego i wydawanego przez pana Jezberę, znanego nam wskroś panslawistę. Nowe to pismo nosi nazwę „Slavjenina”. A wicie czego chce p. Jezbera i jego Slavjenin? Niczem nie w ośce niego Barnum ze swojemi niezrównanemi dotąd imitacjami, p. Jezbera przewyższył Barnuma w konceptach. Zamiast on w swém piśmie ni mniej ni więcej, jak tylko, żeby wszyscy Słowianie pod słońcem jedno przyjęli pismo a tém piśmie być kirylicą!

Dzień obchodu tysiącletniej rocznicy zaprowadzenia chrześcijaństwa miałyby być w tym czasie w Morawie chrześcijaństwa miałyby być w tym czasie w którymby wszyscy Słowianie mieli zacząć pisać kirylicą. Jeżeli to nie nastąpi, woła w proroczym uniesieniu p. Jezbera, będą Słowianie pomiędzy sobą w wiecznej waśni, a o zjednoczeniu, o wolności Słowian nie ma w takim razie nawet co mówić tak długo, póki kirylica nie stanie się wspólną dla wszystkich Słowian pismem, i póki zapewne wszyscy Słowianie Bożym świecie Slavjenina p. Jezberę prenumerować nie będą. Mówić więcej o tym wielkim człowieku, o tym nowym panslawizmie filarze i jego dziele, nie ma podobno potrzeby. Ta próba wystarczy wam.

FRANCYA.

Paryż, 10 sierpnia. Z urzędowych włoskich doniesień po o stanie rzeczy na wyspie Sycylii nie wiele co wyrozumieć można zna. Zdaje się, że w ogóle zebrano się około Garibaldeggo do znacznej mnóstwo ludzi i że oddział jego zbrojny składa się z przynajmniej z 3000. O wypadkach żadnych jeszcze dotychczas czas też nie ma pewnych wiadomości; Opinions i Monitors włoskie potwierdzają wprawdzie wieść przez Discussione rosyjską powszechnioną o starciu między Garibaldistami i wojskami królewskimi na drodze do Girgenti, ale minister Ratazzi oświadczył wczoraj iżbie, że rząd żadnych o tem jeszcze nie odebrał doniesień. Stronnictwo rewolucyjne we wszystkich miastach włoskich w nadzwyczajnym poruszeniu; w Medyolanie przedtężony wczoraj wołano w teatrze wśród niezmiernej wrzawy: miastą żyje Garibaldi! Rzym albo śmierć! a w Rzymie samym w nocnym czasie z soboty na niedzielę przeszła, zrobili patrioci demonstracyę G. jakiej dotychczas jeszcze nie było; ognie sztuczne i płomieniem bengalskie paliły się w mnogich miejscach, zapalone nieawary, Dymem rękoma, bomby i race pękały, a władze niewiedzieli, czyżby schwytać. Słychać również, że do Rzymu mnóstwo czerwonych koszul przysłało, których składu policja wysłedzić nie potrafiła. Co Garibaldi uczynić zamysła dotychczas jeszcze zagadką, zdaje się że dla rządów to jest rzecz niejasna. Eskadra angielska, która dotychczas była w portach maltańskich, popłynęła podobno niebawem do Grecyi, aby przeszkodzić Garibaldiemu w wyładowaniu; Turcy obsadzili wybrzeża Albanii i wysłażbur kilka okrętów na morze Adryatyckie, a nawet Austriacy zebrałi ile tylko mogli statków około brzegów Dalmacyi i załogi w kilkunastu najważniejszych miastach słowiańskich krajów swoich znacząco pomnożyli.

— Stosunki wewnętrzne Grecyi, ile przekonać się można z dzienników ateńskich, zdają się być oplakane; po przystąpieniu powstania nastąpiła systematyczna opozycya ludności przeciw rządowi, tak dalece iż istotna administracya staje się coraz bardziej niepodobną.

— Monitor urzędowy ogłasza, że w przyszły piątek, t. j. 15 t. m. cesarz odbędzie wielki przegląd wojska i gwardyi narodowej, a potem przyjmować będzie powinszowania od wszystkich wielkich ciał politycznych, marszałków, admirałów i t. d. O ciele dyplomatycznym nie ma wprawdzie wzmianki, ale nie wątpi, że i posłowie zagraniczni przybędą na pokoje do Tuileries, chociaż w mniejszej liczbie niż na nowy rok bo wielu z nich bawi u wód albo za granicą. Cesarz jeszcze podobno dwa dni dłużej niż mówiono zabawi w Vichy i dla tego ma wielką radą która się miała jutro odbyć odbędzie się później. Pogłoska krąży, że skutkiem tej rady będą zapewne zmiany w ministerstwie; a mianowicie ma wydział spraw wewnętrznych objąć Pietri, były prefekt policji paryskiej, Rouland, przemieście do sprawiedliwości, a Bonjean będzie ministrem oświecenia.

— Minister Thouvenel po powrocie swoim przyjmował wczoraj u siebie ciał dyplomatyczne.

— Książę Carignan, brat W. Emanuela, który wczoraj był na obiedzie w St. Gratien u księżny Matyldy, wraca dzisiaj na powrót do Turynu.

— Cesarzowa, korzystając z niebytności cesarza i z wolnego czasu co rano niemal odbywa kilkogodzinne pobożne czytania i słucha nauk religijnych, które jej wykładają proboszcz St. Magdaleny ks. Deguerry.

— Na wielkiej uczcie nożowników miasta Sheffield oświadczył lord Palmerston w przemowie swojej stałe przedsięwzięcie rządu angielskiego, zachowania neutralności w wypadkach północno-amerykańskich, mimo to, że takowe bardzo smutny wpływ wywierają na stan fabryk angielskich.

WŁOCHY.

Turyń, 11 sierpnia. Kilka depech, które z Sycylii przybyły, rząd nie ogłosił publiczności, tak że o starciu się ochotników Garibaldeggo z kompanią wojska królewskiego żadnych nie ma dotąd wiadomości nad te, które Gazzetta ufficiale ogłosiła a które już z telegramów są znane. Pułkownikowi Nullo, któremu jak wiadomo nie dozwolono wylądować w Palermie, udało się jednakże przez podstęp połączyć się z Garibaldiem. Deputowany Nicotera, który jak niektórzy utrzymują przyłączył się również do ekspedycyi, wyjeżdża do Neapolu, żeby tamtejszemu stronnictwu akcyjnemu zakomunikować cel obecnego ruchu. Ochotnicy znajdujący się w Neapolu oczekiwają tam będą przybycia Garibaldeggo wedle rozkazu danego przez exdyktatora w liście do Dosseggo. Genueskie stowarzyszenie uwolnienia oświadczyło na wniosek Catacchiego, że przystępuje do nowego programu Garibaldeggo i uchwaliło, że hasło: „Rzym albo śmierć!” ma być wypisane na czele urzędowych jego aktów i na jego chorągwiach.

— Genueski Movimento donosi pod dniem 9 sierpnia, że władze w Genui starają się wszelkimi środkami, żeby przeszkodzić ochotnikom w przewożeniu się na okrętach do Palermu. W ostatnich dniach, w chwili kiedy jeden z parowców na morze wypłynąć zamierzał, ogłoszono port genueski w stanie oblężenia. Z Medyolanu, Brescyi, Liworno, Florencyi dochodzą wiadomości, że w miastach tych te same a nawet jeszcze większe przedsięwzięto środki ostrożności, jak w Neapolu. Zaczęto hymn Garibaldeggo.

— Jenerał Montebello, naczelny wódz francuskiej armii okupacyjnej w Rzymie, ma w tych dniach odbyć inspekcją nad rzeczną obozami założonemi dla obrony granicy rzymskiej pod Viterbi, Corneto i Velletri. Fregata parowa „Caciue,” która miała bataliony przewozić z Tuluonu do Civitta Vecchia, pozostaje przy porcie Terracina w celu strzeżenia przystępu do brzozy w tych okolicach okrętom garibaldegowskiem.

— O przyjęciu manifestu królewskiego w Medyolanie pisze do Triester Ztg. co następuje: „Ministryalne dzienniki turyńskie zamieszczają z rozmaitych miast Włoch sprawozdania wypowiadające zadowolenie, z jakim przyjęto manifest Wiktora Emanuela. Jeżeli zatem wszystkie owe sprawozdania tak są wierne, jak z Medyolanu, wtedy rząd nie może sobie pozwolić na wielkiach skutków. Mieszkańcy Medyolanu przyjęli manifest W. Emanuela tak pomyślnie, że od dnia 3 b. m. połowa załogi zawsze pod bronią trzymaną być musi, podobnież lada chwili spodziewają się niespokojności. Już wczoraj przed południem ulice przy wykrzykach „niech żyje” na Garibaldeggo i w zborzeniach na rząd. Dnia 4 b. m. poodrywano wszystkie z rogach ulic poprzyklepane egzemplarze manifestu i zastąpiono je następującymi napisami: Evviva Garibaldi! Evviva il Re! Viva Mazzini! Roma o la morte! Abasso Vittorio Emanuele! Morte a ministri! Morte a Napoleone! Viva Garibaldi re d'Italia! Urzędników policyjnych przetrząsano, insultowano i sponiewierano. Od Porta Romana aż do portu Scala tłoczyli się tłumy ludu wśród okrzyków Evviva Garibaldeggo a Morte a Napoleone ku konsulatom francuskiemu, który to gmach przez kompanię piechoty był obsadzony. Dywizyon ułanów rozproszył tłumy, jednakże nie bez trudu. Wybiegali i do ranienia ludzi; ponieważ lud rzucał na ułanów kamieniami, byli ci zmuszeni do użycia białej broni. Prefekt policji Villamarina nie musiał być z postawy Medyolańczyków w obec manifestu zupełnie zadowolonym, gdyż przy ogłoszeniu manifestu wypuścił ustęp: „Każde wezwanie nie pochodzące od króla, jest wezwaniem do rewolucyi, do wojny domowej, a odpowiedzialność i surowość praw spadnie na tych, którzy nie słuchają jego słów.” „Dziś jeszcze panuje wielkie burzenie.” Nie należy zapominać, że Triester Ztg. jest organem austriackim, który chciałby świat przekonać, iż Włosi nie są wcale tylko pod rządem austriackim mogą być zupełnie zadowolonymi.

— **W Wenecyi, 4 sierpnia,** piszą do A. Allg. Ztg., że tam kilku dni robiono już przygotowania na przyjęcie Garibaldeggo, tak stałe wierzone w jego pojawienie się; na raz ukazał się manifest Wiktora Emanuela. O wrażeniu jakie manifest

ten na ludność w Weneckim wywarł, pisze tenże korespondent: „Jeszcze dnia 3 bm. wieczorem dowiedziano się o całkowitej treści manifestu, i można się było ruszyć gdzie kto chciał, wszędzie usłyszeć było można rozprawy i złożeńca na Wiktora Emanuela, któremu nie szczędzono przezwiask począwszy od Imbecile aż do Traditore. My sami słyszeliśmy w jednej kawiarni następujące wyrażenie się znanego patryoty: „Ah dunque non lo sa, quel imbecile, che Garibaldi non vuole altro che di muovere un suo dito per scagliarlo del trono?” (A zatem on nie wie, ten ślaby (Wiktor Emanuel), że Garibaldi tylko jednym palcem ruszyć potrzebuje, ażeby go z tronu zepchnąć). Dziś wzburzenie to znacznie już się uśmierzyło, i to w skutek poważnego manifestu, który Partito d'Azione wydał w celu uspokojenia dobrych patryotów. Manifest ten jest datowany z Medyolanu pod dniem 4 b. m., podpisany „Il Clubb democratico centrale,” i tu już znacznie rozpowszechniony. Manifest ten wzywa Włochów, ażeby odeszła Wiktora Emanuela nie dali się w błąd wprowadzić, gdyż ona więcej niczem nie jest jak próżnym frazesem; następnie powiedziane jest dosłownie: ani Wiktor Emanuel ani żadna inna potęga nie jest w stanie, dążeniu do wolności i niepodległości Włoch zapobiedz. Rzym i Wenecya należą do nas, i Rzym i Wenecya będą naszymi, a Garibaldi, możecie na tém polegać, nietroszcząc się o krzyki nierozsądnego tłumu, dotrzyma swego słowa i Rzym i Wenecya przywróci Włochom. Niechaj zatem ani Rzymianie ani Wenecyanie nie tracą odwagi i nadziei, gdyż Garibaldi w rychle rozpocznie swój pochód zwycięski, a Wiktor Emanuel będzie ostatnim, który się przyłączy do jego pochodu. I tu przypomnieć należy, że Augsburska Gazeta, duszą oddana Austrii, pragnie przedewszystkiem zdyskredytować rządu Wiktora Emanuela.

— Dziennik Epoca wychodzący w Neapolu oznajmia, że telegram nadeszły z Paryża do jednego z bankierów neapolitańskich pod dniem 5 bm. donosi: Dywizya francuska ma na pierwszą wiadomość o napaści Garibaldeggo na którykolwiek punkt lądu stałego wkroczyć do królestwa neapolitańskiego; francuskie okręty wojenne krążące pomiędzy Civitta Vecchia a Terracina, mają mieć wojska do lądowania na pokładzie.

Turyń, 12 sierpnia po południu. (Tel.) Gazzetta ufficiale ogłasza depeche z Palermu, podług których na całej wyspie Sycylii ciągle spokój panuje. W niektórych okolicach kraju odbyły się demonstracye, którym atoli, lubo były pokojowe, ludność nie sprzyjała. Gdzie tylko wojska przybędą, bywają przyjmowane uprzejmie. Po nieudaniu się demonstracyi w Palermie, grano marsz królewski publicznie i przyjmowano go przychylnie.

W Catanii wysłała rada municypalna, stowarzyszenie robotników i kilku znacznych obywateli, deputacją do Garibaldeggo, która ma oświadczyć, że Catania chce pozostać wierną zasadzie monarchicznej. Jeżeli Garibaldi inne ma myśli, wtedy nie znajdzie w mieście tém dobrego przyjęcia.

Z Neapolu donoszą, że władza przez swe wkroczenie przeszkodziła demonstracyi na ulicy Toledo, która się odbywała przy okrzyku: „Rzym lub śmierć.”

W Reggio przyjęto ksiąząt królewskich z zapalem.

Palermo, 12 sierpnia. (Tel.) Garibaldi powrócił z Caltanissetta i udał się do Castrogiovanni. Ochotnicy otrzymali pod Girgenti rozkaz, ażeby się znów w Castrogiovanni zebrałi. Panuje przekonanie, że Garibaldi ruszy do Messyny. Rząd postanowił, całkowitą powagę polityczną w Sycylii skoncentrować w ręku jenerała Cugia.

Wiadomości miejscowe i potoczne.

Z Bukowskiego, 8 sierpnia. Podczas gdy inne powiaty Księstwa w różnych kierunkach drogami żwirowemi lub kolejami żelaznymi są poprzerywane, cierpi dotychczas nasz powiat na niedostatecznych drogach komunikacyjnych. W ubiegłym dziesięcioleciu wybudowano wprawdzie u nas dwie szosy, ale te tylko dwie przeciwległe krawędzie powiatu przeryniają i to w nader krótkich liniach. Z jednej strony szosa od Pniew przez Trzciel i Brójce do Świebodzina prowadząca dotyka w naszym powiecie tylko: miasta Lwówka i dwóch wsi Grońska i Bolewic, z drugiej strony szosa od Stęszewa do Cylichowy wiodąca przechodzi w naszym powiecie przez miasto Grodzisk i wsie: Ptaszkow, Kotowo i Granowo. Środek zaś powiatu nie ma żadnej drogi żwirowej a komunikacya pomiędzy miastami powiatu jest nadzwyczajnie utrudniona. Z wyjątkiem bowiem okręgu Tomyńskiego, w którym jedna jest tylko posiadłość rycerska a reszta osad zaludniona jest przez kolonistów i z wyjątkiem pogranicza przy powiecie Międzyrzeczkim i Międzychodzkiem, ma powiat Bukowski ziemie mocne w położeniu niskiem a równem, gdzie w czasie zimnej odwilży drogi bywają nie do przebycia. To też wywózka produktów, która przy urodzajności gruntów nader bywa znaczną, bardzo jest utrudniona. Z 16 np. w powiecie znajdujących się gorzelni trzy tylko przy szosie są położone, inne wypalające do 2000 beczek spirytusu oddalone są od dro-

gi żwirowej a tém samém bywa przy takich gorzelniach wywózka spirytusu, wózka perek i drzewa nadzwyczajnie uciążliwą. Przed kilku laty domagać się poczęła reprezentacya powiatowa, aby budowanie dróg żwirowych zarządzane było. Gdy jednakże nie można było pozyskać od rządu zwyczajnego dodatku 7000 tal. na milę, sprawa ta odczoną została.

W tym roku z inicjatywy rządu powtórnie przedłożono sejmikowi powiatowemu, który się 14 czerwca odbył, projekt budowania dróg żwirowych w powiecie a to: z Bolewic do Nowego Tomysła, z Nowego Tomysła do Grodziska, i w przeciwnym znów kierunku od Bolewic przez Wasowo, Michorzewo i Niegolewo do Buku.

Słusznie jednakże sejmik powiatowy projekty te odrzucił. Jakież bowiem spłynęłyby na powiat korzyści przez wybudowanie drogi żwirowej z Bolewic przez Nowy Tomysł do Grodziska? Jestże to jaka droga ruchu handlowego? Bynajmniej. Jestli Nowy Tomysł miastem handlowem? I to nie. Miasteczko to maleńkie znane tylko z uprawy chmielu bywa przez kilka tygodni jesiennych ogniskiem handlu chmielowego, ma młyn parowy i parę większych wiatraków, ale dla wywozku kilku tysięcy centnarów chmielu i dla dogodności kilku młynarzy nie podobna, aby powiat łożył koszt na budowanie dość długiej a przytém dla niedostatku kamieni kosztownej drogi żwirowej. Zresztą cała ta okolica ma grunta piaszczyste, gdzie zimą drogi nie są złe, a produkcyja zboża bardzo tam uboga. Mała nader ilość produktów, jaką kolonijści w owej okolicy wystawiają na sprzedaż, woła oni zwyczajnemi drogami na targi wywozić, aniżeli korzystając ze szosy opłaćć droższe.

Projektowana druga linia z Bolewic do Buku upadła z tej głównie przyczyny, że niewiadomo jeszcze, azali toczące się właśnie układy względem budowy kolei żelaznej od Gubeny do Poznania pomyślny skutek odniosą, w którym to razie kolej żelazna czy na Cylichową czy na Świebodzin prowadzona będzie, powiat nasz przez Nowy Tomysł i Buk przerynąćby musiała. Zbyteczną więc byłaby droga żwirowa w tym samym lub podobnym jak koleją żelazną kierunku.

Sejmik powiatowy usunawszy te dwa projekty postawił natomiast dwa inne. Naprzód wznowił proponowaną w roku 1857 ze strony rządu budowę szosy od Grodziska ku Szamotułom przez Stocin, Porażyn, Jastrzembniki, Michorzewo, Śliwno i Duszniki, do którego to planu ongi pan minister wielką przywiązywał wagę. Szosa ta nie jest dla powiatu bez znakomych korzyści, bo gdy w tym kierunku w powiecie szamotulskim od Szamotuł do Dusznik szosa już jest bliska ukończenia, będzie miał cały środek powiatu bukowskiego od Grodziska począwszy połączenie z koleją żelazną poznańsko-berlińską, a jeżeli, co prawdopodobna, przyjdzie do skutku połączenie drogą żwirową Grodziska z Kościanem, będziemy więc z drugą koleją żelazną poznańsko-wrocławską ułatwioną mieli komunikacya. Obok tego konstatowana jest rzeczą, iż w ostatnich latach, gdy Saksonia i przyległe kraje wiele zboża importować były zmuszone, ceny zboża w południowo-zachodnich miastach Księstwa, jako to w Rawiczu, Lesznie i Wschowie ze wszystkich miejsc targowych Księstwa nie wyłączając Poznania bywały najwyższe. Z okoliczności tej powiat nasz dla utrudnionej wywózki zwiarsza przez łęg Obrzański nie mógł korzystać. Jeżeli zaś drogę żwirową w tym kierunku mieć będziemy, nie pozostaniem niewolnikami jednej drogi handlowej, ale z różnych konjunktur korzystać będziemy mogli.

Druga propozycya sejmiku powiatowego była ta, aby połączyć drogą żwirową Lwówek z Grodziskiem w ten sposób, iżby żwirową prowadzona była od Lwówka przez Pakosław, Chraplewo, Głuponie lub Trzcielankę do Michorzewa, jako tego punktu, w którym prawdopodobnie kolej żelazna, jeżeli przyjdzie do skutku, żwirową grodzisko-szamotulską przerywać będzie.

Pomijając względ, że połączenie żwirowką Lwówka jako miasta w powiecie najwięcej handlowego z Grodziskiem, siedzibą sądu powiatowego i komisji specjalnej wiele tak dla obywateli miast jako też dla znacznej części powiatu przedstawia korzyści, główna jednakże waga projektu tego leży w tém, że łączy okolice nasze z rzeką Wartą, albowiem od Lwówka prowadzi już szosa przez Pniewy do Sierakowa i do Międzychodu.

Jeżeli więc propozycya sejmiku powiatowego zatwierdzona będą, będziemy mieli komunikacya z dwiema kolejami żelaznymi i z Wartą, co na podniesienie handlu i wartości ziemi, oraz na oswobodzenie rolników z wielorakich węgów znakomicie wpłynąć może. Gdy zaś i kolej żelazna przez powiat nasz prowadzona będzie, zyska na tém bardzo wiele i miasto Buk i ogół powiatu. Gdyby zaś kolej żelazna do skutku przyjsz nie miała, będzie dalszém staraniem reprezentacyi powiatowej, aby miasto Buk szosową dostało komunikacya z jednej strony z Poznaniem, z drugiej strony albo z Grodziskiem, albo z Bolewicami. Wszakże przedewszystkiem oczekiwać trzeba wypadku starań względem zaproponowanej kolei żelaznej.

Telegramy ostatnie.

Warszawa, 13 sierpnia. Wczoraj jako w rocznicę połączenia Litwy z Koroną odbyła się demonstracya ludowa. Kobiety przywdziały suknie świąteczne z trójkolorowemi przepaskami. Rzemieślnicy nie pracowali, kościoły licznie zwiedzano. (Ostd. Ztg.)

Na nieszczęśliwych z Żerkowa.

Z przeniesienia 107 tal. 22 sgr. 6 fen. i 1 rubel pap. Nadesłano: Ks. Bronisław Echaust składki z parafii szubińskiej tal. 12 sgr. 15.

Sprostowanie.

Korespondencya N. z Warszawy na stonniczy 3 w wczorajszym numerze Dziennika zamiast „8 sierpnia”, powinna nosić datę „11 sierpnia”.

Korespondencya redakcyi.

Panu M. w N. p. r. Dawniejszych numerów już nie mamy.

Redaktor odpowiedzialny Ludwik Jagielski w Poznaniu.

Przy dzisiejszém dalszém ciągnięciu 2ej klasy 126 loteryi klasowej padła główna wygrana 10,000 tal. na nr 21142. 1 wygrana 2000 tal. na nr 56,948. Wygrane po 600 tal. padły na nra 32,429 i 36,832. Wygrane po 200 tal. na nra 79,043 i 93,079 i 5 wygranych po 100 tal. na nra 31,434, 41,195, 53,406, 59 i 89,513.

Berlin, dnia 13 sierpnia 1862.
Król. jeneralna dyrekcya loteryi.

Obwieszczenie.

Dostawa drzewa opałowego na półrocze 1862/63 dla podpisanego Konsystorza generalnego Arcybiskupiego i dla tutejszego seminarjum duchownego, wynosząca 100 sążni biny i 12 brzeziny, wypuszczoną być ma drogą submisyi, do której wzywa się ten dzień 28 Sierpnia r. b. Konsystorz w tym celu ma ochotę podjęcia się dostawy mają, aby mu swe oferty do dnia terminu w liście zapieczętowane podali. Warunki w regulaminie konsystorskiej mogą być prze-

Poznań, dnia 12 sierpnia 1862.
Konsystorz Jeneralny Arcybiskupi.

Publiczne obwieszczenie.

Zarządcy gospodarczemu Edwardowi Bronsch z Gmeli, w gubernii kijowskiej, zginął w r. 1859 podobno w podróży w tychże stronach list rentowy poznański pod Litt. C. Nr. 5057 na 100 tal.

Wzywa się zatem każdego, któryby do rzeczonego listu rentowego jakiegokolwiek prawo mieć sądził, aby się do sądu powiatowego w Poznaniu najpóźniej w terminie dnia 15go lutego 1863 przed południem o godzinie 10tej przed sędzią powiatowym: panem Melke w izbie naszej instrukcyjnej zgłosił i prawa swoje udowodnił, w przeciwnym bowiem razie list ów rentowy za zginiony ogłoszonym będzie, a temu, który go zgubił, nowy list rentowy w miejsce onegoż wygotowanym zostanie.

Poznań, dnia 26 czerwca 1862.
Królewski sąd powiatowy.
(2490) Wydział dla spraw cywilnych.

Obwieszczenie. (2131)

Nad pozostałością dnia 12 lutego 1862 r. w Neustadt Eberswalde zmarłego kupca C. F. Heyduck otworzono proces spadkowo li-

kwidacyjny. Zapozywają się zatem wszyscy wierzyciele spadkowi i legataryusze, aby pretensye swe do spadku pomienionego, zarówno czy takowe już są wyprocesowane, lub nie, aż włącznie do dnia terminu 3 grudnia 1862 do nas piśmiennie, lub do protokołu podali. Kto podanie pretensyi piśmiennie poda, winien zarazem duplikat takowego i aneksów dołączyć.

Wierzyciele spadkowi i legataryusze, którzy pretensyi owych w oznaczonym czasie nie podadzą, będą z pretensyami do spadku tak dalece wykluczeni, że pod względem zaspokojenia swego tylko tego domagać się będą mogli, co po całkowitem zaspokojeniu wszystkich wczesnie zameldowanych pretensyi z masy spadkowej, z wyłączeniem wszelkich dochodów, od dnia śmierci spadkodawcy pobieranych, pozostanie.

Wyrok prekluzyjny zapadnie po ustnej rozprawie w terminie audyencyjnym dnia 16 grudnia r. b. z rana o godzinie 11 w sali naszej seynalnej.

Neustadt Eberswalde, dnia 3 czerwca 1862.

Deputacya Król. sądu powiatowego.

Publiczne wywołanie. [2128]

Król. Sąd powiatowy w Poznaniu.
Wydz. dla spraw cywilnych.

Poznań, dnia 25 maja 1862.

Braciom Michael Wolf Brasch i Perez Brasch w Mosinie zamieszkałym skradziono w nocy z dnia 12 na 13 stycznia 1859 r. w skutek gwałtownego włamania się podobno dwa czteroprocentowe listy zastawne Poznańskie, i wprawdzie No. 51/1715 Brudzewo powiat Wrzesiński na 100 tal i No. 7/3030 Kaźmierz powiat Szamotulski na 100 tal. bez kuponów. Ze zaś listy owe zastawne w skutek publicznego obwieszczenia Dyrekcyi generalnej i prowincjonalnej Ziemstwa w Poznaniu nawet po upływie 6ciu do wypłaty prowizyi wyznaczonych terminów na jaw nie wyszły, wzywa się zatem posiadzicieli tychże listów zastawnych, jeżeliby się jacy znajdować mieli, ażeby się najpóźniej w terminie na dniu 29 stycznia 1863 przed południem o godzinie 11 w tutajszym sądzie zgłosili i prawa swoje jako właściciele wykazali, w przeciwnym bowiem razie srodzicwać się mogą, że listy owe zastawne całkowicie umorzonymi będą.

[2477] **Obwieszczenie.**

Fanty w miesiącach październiku, listopadzie i grudniu r.z., styczniu, lutym i marcu r.b. aż do upłynionego czasu udzielonych pożyczek i 6 miesięcy później z tutajszego lombardu miejskiego nie wykupione pod No.

3018	12213	12215	12218	12247	12266	12285
12299	12309	12322	12328	12337	12350	12353
12355	12363	12370	12394	11398	12410	12415
12419	12426	12433	12456	12457	12458	12461
12465	12466	12471	12477	12494	12508	12523
12524	12532	12536	12539	12540	12556	12573
12595	12600	12611	12622	12634	12648	12662
12668	12669	12673	12686	12691	12699	12731
12749	12750	12759	12763	12764	12767	12768
12771	12773	12774	12786	12787	12800	12802
12803	12817	12825	12828	12853	12866	12867
12869	12873	12875	12880	12884	12890	12902
12903	12905	12913	12930	12931	12947	12952
12964	12971	12984	12988	12994	12995	12999
13004	13009	13022	13025	13026	13028	13030
13035	13036	13041	13043	13044	13046	13047
13048	13050	13052	13055	13056	13057	13058
13060	13068	13070	13071	13075	13078	13079
13088	13097	13098	13109	13116	13117	13118
13123	13129	13133	13141	13146	13149	13154
13161	13162	13169	13171	13173	13174	13175
13176	13179	13180	13181	13182	13186	13187
13190	13191	13192	13193	13194	13495	13196
13199	13202	13204	13205	13206	13207	13208
13211	13244	13265	13278	13297	13310	13337
13352	13364	13371	13374	13375	13384	13385
13388	13392	13393	13395	13398	13409	13422
13428	13431	13434	13438	13439	13441	13443
13444	11467	13478	13481	13488	13497	13504
13508	13513	13528	13541	13546	13548	13554
13563	13589	13594	13614	13617	13631	13633
13663	13668	13693	13700	13710	13743	13747
13764	13771	13783	13793	13794	13795	13798
13818	13819	13822	13823	13826	13848	13883
13916	13919	13920	13928	13931	13937	13951
13966	13981	13987	13993	13998	14000	14003
14016	14036	14049	14066	14073	14089	14094
14104	14115	14121	14137	14141	14142	14154
14158	14181	14210	14215	14217	14218	14223
14229	14231	14243	14258	14263	14265	14272
14280	14296	14305	14315	14340	13344	14362
14365	14386	14396	14402	14406	14411	14431
14433	14463	14478	14483	14487	14491	14497
14499	14500	14527	14528	14536	14547	14554
14559	14563	14569	14571	14573	14577	14579
14586	14594	14600	14605	14621	14629	14641
14642	14647	14654	14661	14678	14679	14681
14693	14700	14707	14713	14714	14725	14728
14732	14740	14764	14773	14782	14785	14795
14798	14799	14805	14821	14826	14837	14839
14840	14847	14851	14858	14861	14869	14876
14909	14923	14924	14926	14940	14943	14953
14956	16965	14970	14971	14976	14997	15002
15013	15016	15017	15022	15023	15037	15039
15053	15065	15074	15082	15083	15100	15122
15123	15128	15135	15136	15138	15149	15151
15168	15177	15183	15189	15193	15221	15226
15227	15234	15242	15251	15259	15265	15274
15280	15282	15291	15292	15295	15303	15307
15312	15327	15336	15341	15342	15344	15350
15353	15366	15372	15375	15378	15380	15389
15392	15393	15398	15413	15420	15425	15426
15428	15433	15443	15450	15451	15471	15474
15482	15495	15505	15517	15524	15529	15538
15539	15546	15548	15552	15553	15554	15555
15562	15567	15568	15569	15574	15576	15597
15598	15601	15616	15619	15620	15626	15629

15637	15638	15643	15654	15660	15662	15668
15672	15675	15687	15688	15692	15696	15697
15719	15735	15744	15748	15753	15758	15763
15771	15773	15774	15777	15779	15783	15787
15800	15804	15819	15823	15826	15834	15835
15839	15842	15846	15847	15849	15855	15862
15877	15883	15885	15896	15898	15899	15901
15903	15905	15914	15917	15929	15941	15948
15951	15954	15960	15961	15965	15966	15967
15974	15986	15989	15997	16000	16012	16013
16016	16018	16020	16026	16035	16038	16057
16061	16062	16064	16085	16086	16089	16093
16096	16098	16099	16107	16114	16116	16119
16122	16124	16126	16128	16133	16137	16139
16146	16150	16159	16163	16170	16172	16175
16186	16191	16198	16201	16202	16209	16210
16211	16214	16217	16232	16233	16244	16248
16249	16250	16258	16264	16266	16267	16269
16275	16280	16286	16299	16303	16314	16315
16334	16336	16338	16339	16343	16350	16358
16371	16374	16375	16388	16394	16395	16400
16402	16406	16409	16411	16414	16424	16429
16442	16444	16445	16448	16451	16452	16457
16462	16472	16476	16491	16492	16495	16490
16502	16504	16520	16532	16535	16543	16544
16550	16554	16555	16558	16559	16567	16569
16577	16578	16584	16588	16591	16593	16596
16597	16601	16604	16621	16625	16631	16638
16641	16642	16644	16652	16657	16662	16670
16683	16712	16713	16714	16715	16720	16723
16724	16736	16740	16746	16747	16752	16760
16761	16766	16768	16771	16772	16780	16783
16785	16793	16795	16798	16801	16805	16818
16824	16825	16827	16829	16832	16849	16850
16859	16861	16862	16868	16869	16873	16874
16876	16883	16886	16891	16908	16910	16913
16917	16920	16927	16929	16933	16938	16943
16944	16954	16956	16957	16960	16962	16963
16964	16965	16973	16981	16986	16992	16994
17001	17004	17005	17006	17007	17013	17025
17026	17032	17033	17035	17041	17046	17048
17051	17052	17054	17057	17059	17060	17067
17070	17071	17073	17075	17076	17077	17079
17082	17083	17086	17087	17089	17101	17116
17117	17120	17123	17124	17140	17148	17149
17152	17153	17154	17156	17157	17160	17165
17176	17187	17188	17192	17194	17197	17200
17203	17210	17213	17215	17217		

publicznie sprzedane będą w dniu 27 października r.b. i w następujących dniach w przedpołudniowych godzinach od 9 do 12 godziny w lokalu lombardowym przy Szkolnej ulicy No. 10 o czem niniejszym donosimy.

Poznań, dnia 8 lipca 1862.
Magistrat.

Wedle statutów 1 września nastąpi Walne Zebranie rolnicze połączonych północ. powiatów W. Ks. Poznańskiego i Kępy. Członkowie raczą przywieźć przyrządzone prace, oraz pożądanymi byłyby okazy zbóż sprzątnionych, również mniej rozpowszechnionych traw i warzyw.

Dyrekcya. [2487]

5000 tal. zaliczy się natychmiast kaucyi, na dzierżawę folwarku 1000—1500 mórg, pomimo że dzierżawę dopiero na przyszły św. Jan lub jeszcze później wzięść się pragnie. Bliższa wiadomość na listy **Z. Z. fr. poste restante w Poznaniu.** (2491)

Wielki koncert. Początek o godzinie 5. Wnijscie 1 sgr. (2484) **Wężyk.**

Tu w Gnieźnie, przy Targowisku konnym, w miejscu najciekawszym, jest od 1 października r. b. dom cały wraz z restauracją i stajniami wygodnymi do wypuszczenia lub też do sprzedania.

Gniezno, dnia 11 sierpnia 1862.
[2472] **Rozalia Ziemkiewicz.**

Poszukuje się **kupczyka** do handlu korzennego i winnego z dobrą konduktą i zdolnością prowadzenia korespondencji, tak w polskim jak i niemieckim języku. Miejsce otwarte od 1 października r. b. Zgłosić się można pod adresem **X. X. nr. 25 Września poste restante.** (2486)

Józef Pluciński
obok zegarmistrza pana Skrzetuskiego, naprzeciwko szkoły Ludwiki; Wodna ul. 1 poleca Wys. szlachcie i Duchowieństwu oraz i wszystkim lubownikom tabaki swój nowo utworzony **Skład Tabaki i cygar** zwracając szczególniej uwagę na najlepszy miarko i grubo mielony Nessing z najsłynniejszej plantacji **van Kempena w Amsterdamie.** Będąc w zawodzie tym przez kilkoletnią praktykę obeznanym, starać się będzie aby sumiennieścią i rzetelnością na zaufanie zasłużyć. (2274)

W ogrodzie strzeleckim na Miasteczku,
w piątek, dnia 25 t. m. **Zabawa ogrodowa** oraz **Koncert wielki** pod dyrekcją p. W. Nikińskiego; w II części wykonane będą z całą orkiestrą „Niezapominajki” A. Gnatkowskiego; wieczorem ogród rzeźbiony oświetlony będzie. Początek o godzinie 5 z południa. Cena dla Panów 2 sgr., dla Pań 1 sgr. [2493] **S. Skrzetuski.**

Urbanowo.
Dziś w Piątek, dnia 15 sierpnia. **Wielki koncert.** Początek o godzinie 5. Wnijscie 1 sgr. (2484) **Wężyk.**

PRZYBYLI DO POZNANIA
Dnia 14 sierpnia.
BAZAR. Hr. Kwilecki z Oporowa, Szołdrski z Niem. Popowa, hr. Dąbski z Kołaczkowa i Radoński z Kociałowójórki, redaktor dr. Bączewicz z Warszawy, pani Lubieńska z Książka, wł. dóbr Kozmian z Litwy, Hoelzel z Krakowa, Krasicki z Karsowa i Bronikowski z Wilkowa.
HOTEL DU NORD. Wł. dóbr Moszczeński z Jeziorok, Chłapowski mł. i panna Chłapowska z Czerwonjwi.
HOTEL PARYSKI. Wł. dóbr Zabłocki z Obór, Malczewski z Swinar i Brzeski z wsi Krotoszyńska, dzierż. dóbr Stanowski z Kijowa, panie Mittelstaedt z Niepruzewa i Daleszyńska z Domasłówka, ogrodnik Jozwiakowski z Stawian, prob. Weichmann z Czeszowa, urz. Goetz z Mikuszewa, ekon. Wulkowski z Glińska, ob. Seiffert z Gniezna i kupiec Fabisch z Wrocławia.
MYLIUSA HOTEL DREZDEŃSKI. Wł. dóbr Limann z Sierosławia, Gottschling z żoną z Szląska i Freudenthal z Giesmansdorfu, urz. Teichmann z Sierosławia, insp. Gottgetreu z Berlina, kup. Blechter z Paryża, Koblinski z Wrocławia i Bertelsmann z Bielefeldu.
STERNA HOTEL EUROPEJSKI. Kapitalista Zimmermann z Muehlhausen, kup. Roberts z Hamburga, Leuchtenberg z Szczecina i Willisich z Lipska,

fabr. Gadebusch z Barmen, kap. Adlersberg z furtu, kup. Kremer i wł. huty żel. Clausen z dr. Rudkowski z Sierakowa, wł. dóbr Kowal. Król. Polskiego i ob. Zwanzig z Petersburga. **OEHMIGA HOTEL FRANCUSKI.** Wł. dóbr Sienicki z żoną z Trzesina, kup. Przespolewski z ski z Wrocławia, urz. Klug z żoną z Mropani Arnstaedt z Szamotuł, ob. Koterski z bitek i sukiennik Lachmann z Żórawia. **POD CZARNYM ORŁEM.** Wł. dóbr Brzeski z kowa i Schlarbaum z Gurtatowa. **HOTEL BERLINSKI.** Rzecznik Kwadyński z Gniezna, nadleś. Czepkowski z Mielżyca, Jensch z Królewca, wł. dóbr Skąpski z Michałowa, kupcy Werner z Borku i Victorius z dziadza.

Wiadomości handlowe

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu
Dnia 14 sierpnia
Zyto: na sier. 43 1/2 pl. 43 1/2 żąd., sier. wrz. paż. 43 pl. 43 1/2 żąd., paż. list. 42 1/2 pl. żąd., list. gr. 42 1/2, gr. styc. 42 tal. pl. Około wyp. 6000 kwart, z beczką na sier. 18 1/2, wrz. paż. 17 1/2, list. 16 3/4, gr. 16 1/2 pl. 16 3/4 żąd., 16 3/4 tal. żąd.

Berlin, 13 sierpnia.
Pszenica: w miejscu 25 szefli 65—80 tal. wedle jakości. Zyto: wyp. 12,000 cent., w m. 2000 funtów 43 1/2—49 1/4, na sier. 50 3/8—1/2, sier. wr. 50 1/2, wrz. paż. 50 1/2—3/8, paż. list. 49 1/2 pl. 49 3/4 żąd., list. gr. 48 3/4—3/8, na wiosenną we 47 3/8 tal. pl. Jęczmień: wielki 25 szef. 26 tal. Owies: w miejscu 1200 funtów 26—28 sier. 25 3/8—3/4 pl., sier. wrz. 25 1/4, wr. paż. 25 1/4 pl., paż. list. 24 1/4, list. grud. 24 1/2 żąd., na wiosnę 24 1/2—1/8 tal. pl. Olej rzepiowy: w sciu 100 funt bez beczki 14 1/4, na sier. 14 1/4, wrz. 14 1/8 żąd. 14 1/2 pl., wr. paż. 14 1/4—1/2 list. i list. gr. 14 1/2 pl. 14 1/4, maj 14 1/2 pl. Olej lniany: w miejscu 14 1/4 tal. pl. wita: wyp. 50,000 kwart, w miejscu 8000% bez beczki 19 1/3—3/8, z beczką na sier. i sier. 18 3/4—3/8—1/2, wrz. paż. 18 3/4—3/8—1/2, paż. list. 17 1/8—18 1/2, list. gr. 17 1/2—1/2, maj 17 1/8—1/2 tal. pl.

Wrocław, 13 sierpnia.

Na targu:	piękna	śred.	posled.
	sgr.	sgr.	sgr.
Pszenica biała	86—88	83	75—
żółta	84—86	82	74—
Zyto	58—60	56	53—
Jęczmień	42—44	41	38—
Owies	27—28	25	23—
Groch	52—55	51	47—

Na giełdzie: Zyto: ceny nie zmienione. sier. 45 1/2, sier. wr. 45 1/4, wrz. paż. 45, paż. list. list. gr. 43 1/2, kw. maj 43 1/4 tal. pl. Owies: sier. 21 1/2 tal. żąd. Olej rzepiowy: ceny nie zmienione, w miejscu 13 3/8, na sier. i sier. wrz. paż. 13 3/4, wrz. paż. 13 3/4, list. gr. i kw. 13 3/4 tal. żąd. Okowita: niższe ceny, w miejscu na sier. i sier. wrz. 17